

Σιούφας και Συνεργάτες
Δικηγορική Εταιρεία

Η ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΠΡΟΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΡΙΝΩΣ ΚΡΑΤΗΘΕΝΤΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΕΠΕΙΤΑ ΑΘΩΘΕΝΤΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠ 720/2021

Η ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΠΡΟΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΡΙΝΩΣ ΚΡΑΤΗΘΕΝΤΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΕΠΕΙΤΑ ΑΘΩΘΕΝΤΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠ 720/2021

Με την με αριθμό 720/2021 απόφασή του ο Άρειος Πάγος (Τμήμα Β1), εφαρμόζοντας τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ΚΠΔ) που σχετίζονται με το δικαίωμα αποζημίωσης των κρατηθέντων και μετέπειτα αθωθέντων, καταλήγει στην παραδοχή, ότι η προς αποζημίωση υποχρέωση του ελληνικού Δημοσίου έναντι του προσωρινώς κρατηθέντος και μετέπειτα αθωθέντος μπορεί να υπερβεί το, κατά νόμον, ανώτατο όριο των είκοσι εννέα ευρώ (29 €) ημερησίως, αν συντρέχουν εξαιρετικές περιπτώσεις τις οποίες ο δικαιούχος επικαλείται και αποδεικνύει. Κρίνει, επίσης, ότι, η ικανότητα για δικαστική παράσταση ανήλικου αλλοδαπού ρυθμίζεται από τις δικονομικού χαρακτήρα διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, ενώ το ποιος είναι ο νόμιμος αντιπρόσωπος που εκπροσωπεί τον αλλοδαπό ανήλικο στα ελληνικά δικαστήρια είναι θέμα που ρυθμίζεται από το ουσιαστικό δίκαιο (κανόνες του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου του Αστικού Κώδικα) και όχι από το δικονομικό δίκαιο.

✓ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Αθήνα
Νέου Φαλήρου 6^α
Αγ. Ι. Ρέντη, 182 33
τηλ: +30 210 3673000
fax: +30 210 3673070
email: info@sioufaslaw.gr
website: www.sioufaslaw.gr

Θεσσαλονίκη
Νικηφόρου Ουρανού 3
Θεσσαλονίκη, 546 27
τηλ: +30 231 6005800
fax: +30 231 6005899

Πάτρα
Λεωφόρος Όθωνος-Αμαλίας 65
Πάτρα, 262 22
τηλ: +30 261 0226549
fax: +30 261 0242971

Ρουμανία
76 Splaiul Unirii, River Plaza Tower A 7th floor
Bucharest, District 4, P.C.040037
τηλ: +40 372 171778
fax: +40 372 171779
email: info@sioufaslaw.ro
website: www.sioufaslaw.ro

Από τις διατάξεις των άρ. 533 § 1 εδάφια (α) και (β), 534, 536 §§ 1 και 2, 539 § 1 και 540 ΚΠΔ¹ προκύπτει, ότι για την αναγνώριση της υποχρέωσης του Ελληνικού Δημοσίου προς αποζημίωση του προσωρινώς κρατηθέντος και μετέπειτα αθωωθέντος δικαιοδοσία έχει το **ποινικό δικαστήριο**. Για τον προσδιορισμό του ύψους της ζημίας και την επιδίκαση της αποζημίωσης του δικαιούχου δικαιοδοσία έχει το **πολιτικό δικαστήριο**, εφόσον το ποινικό δικαστήριο έχει προσδιορίσει την αποζημίωση, όμως ο δικαιούχος την κρίνει ανεπαρκή προς κάλυψη της ζημίας του ή το Δημόσιο τη θεωρεί υπέρμετρη. Η **ημερήσια αποζημίωση** αφορά την περιουσιακή ζημία και την ηθική βλάβη και δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 29€. Όμως, το δικαστήριο μπορεί να επιδικάσει μεγαλύτερη αποζημίωση, αν αποδειχθεί ότι ο περιορισμός της αποζημιώσεως σε 29€ κατ' ανώτατο όριο είναι καταδήλως **άδικος και επαχθής** για τον δικαιούχο.² Αυτοτελή, εξ ιδίου δικαίου, αξίωση για αποζημίωση, μόνο για υλική ζημία, έχει και το φυσικό πρόσωπο έναντι του οποίου ο προσωρινά κρατηθείς και μετέπειτα αθωωθείς είχε **νόμιμη υποχρέωση διατροφής**. Από το συνδυασμό των άρ. 66, 63 εδ. α' και 64 § 1 ΚΠολΔ συνάγεται, ότι ο αλλοδαπός ανήλικος, κάτω των δέκα ετών, δεν έχει ικανότητα για δικαιοπραξία κατά το ελληνικό δίκαιο και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να παρίσταται στα ελληνικά δικαστήρια με το δικό του όνομα, αλλά εκπροσωπείται από το νόμιμο αντιπρόσωπό του. Βάσει, δε, των άρ. 4, 5 και 7 ΑΚ, **ο νόμιμος αντιπρόσωπός** του ανήλικου αλλοδαπού ορίζεται σύμφωνα με το **δίκαιο της ιθαγένειας** του ανηλίκου.

✓ ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΡΙΝΟΜΕΝΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

Ο προσωρινώς κρατηθείς και μετέπειτα αθωωθείς, R.J..., έκρινε, ότι η επιδικασθείσα σε αυτόν αποζημίωση από το ποινικό δικαστήριο για το χρονικό διάστημα της κράτησής του ήταν ανεπαρκής για να καλύψει το σύνολο της ζημίας του και έτσι άσκησε αγωγή, ατομικώς και ως ασκούντος τη γονική μέριμνα του ανήλικου γιού του, υπηκόου του Ηνωμένου Βασιλείου, στο πολιτικό δικαστήριο κατά του ελληνικού Δημοσίου. Η αγωγή, που αφορούσε σε απαιτήσεις του από διαφυγόντα κέρδη, ηθική βλάβη και διατροφή του τέκνου του, απορρίφθηκε από το δικαστήριο. Κατόπιν, ο ενάγων και νυν αναίρεσίβλητος άσκησε έφεση κατά της πρωτόδικης απόφασης, η οποία έγινε δεκτή. Το ελληνικό Δημόσιο άσκησε αναίρεση κατά της εφετειακής απόφασης, επικαλούμενο ότι το Εφετείο παραβίασε ουσιαστικού δικαίου διατάξεις, επειδή

¹ Όπως αυτά ίσχυσαν μετά το άρθρο 26 του Ν. 2915/2001 (ΦΕΚ 109/Τ.Α'/29-05-2001) και πριν από το άρθρο 'πρώτο' του Ν. 4620/2019 (ΦΕΚ 96/Τ.Α'/11-06-2019) και διόρθωση σφαλμάτων (ΦΕΚ 122/Τ.Α'/16-07-2019)

² ΑΠ 260/2019

επιδίκασε στον R.J..., ατομικώς, αποζημίωση καθ' υπέρβαση του ορίου των 29€ ημερησίως και επειδή του επιδίκασε αποζημίωση για τον ανήλικο γιό του.

✓ **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ**

Την προαναφερόμενη αίτηση αναίρεσης ο Άρειος Πάγος έκανε δεκτή, με την υπ' αρ. 720/2021 απόφασή του, δεχόμενος ειδικότερα ότι : α) ως προς τον διάδικο R.J... το Εφετείο παραβίασε τις διατάξεις των άρθρων 539 § 1 και 536 § 2 εδ. (α) ΚΠΔ, διότι επιδίκασε σ' αυτόν αποζημίωση καθ' υπέρβαση του ορίου των 29 € ημερησίως, αν και δεν δέχθηκε τη συνδρομή εξαιρετικών λόγων, που δικαιολογούν την επιδίκαση αυτή και β) ως προς τον αλλοδαπό ανήλικο, το Εφετείο παραβίασε τις διατάξεις των άρθρων 4, 5 και 7 ΑΚ, διότι επιδίκασε στον πατέρα του αποζημίωση για διατροφή του χωρίς, συγχρόνως, να δεχθεί ότι ο ανήλικος, που είναι ανίκανος για παράσταση στο ελληνικό δικαστήριο, εκπροσωπείται από τον πατέρα του, ως νόμιμο αντιπρόσωπό του, κατά το δίκαιο της ιθαγενείας του. Από τα ανωτέρω κριθέντα με την προαναφερόμενη απόφαση προκύπτουν τα εξής:

- Το δικαστήριο μπορεί να επιδικάσει στον προσωρινώς κρατηθέντα και μετέπειτα αθωωθέντα αποζημίωση που υπερβαίνει το ποσό των 29€ ημερησίως, αν αυτός αποδείξει ότι συντρέχουν εξαιρετικές περιπτώσεις που καθιστούν τον κατ' ανώτατο όριο περιορισμό της αποζημίωσης καταδήλως επαχθή και άδικο.
- Αλλοδαπός ανήλικος που είναι, εξ αιτίας της ηλικίας του, ανίκανος για παράσταση στα ελληνικά δικαστήρια, εκπροσωπείται από το νόμιμο αντιπρόσωπό του, κατά το δίκαιο της ιθαγενείας του (ανηλίκου), όπως, εν προκειμένω, κατά το δίκαιο του Ηνωμένου Βασιλείου.

Ιφιγένεια Διαμαντοπούλου

Δικηγόρος

Δ.Μ.Σ. Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών ΠΑ.ΠΕΙ.

Υποψήφια Διδάκτωρ Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών Παντείου Πανεπιστημίου

